

BILTEN

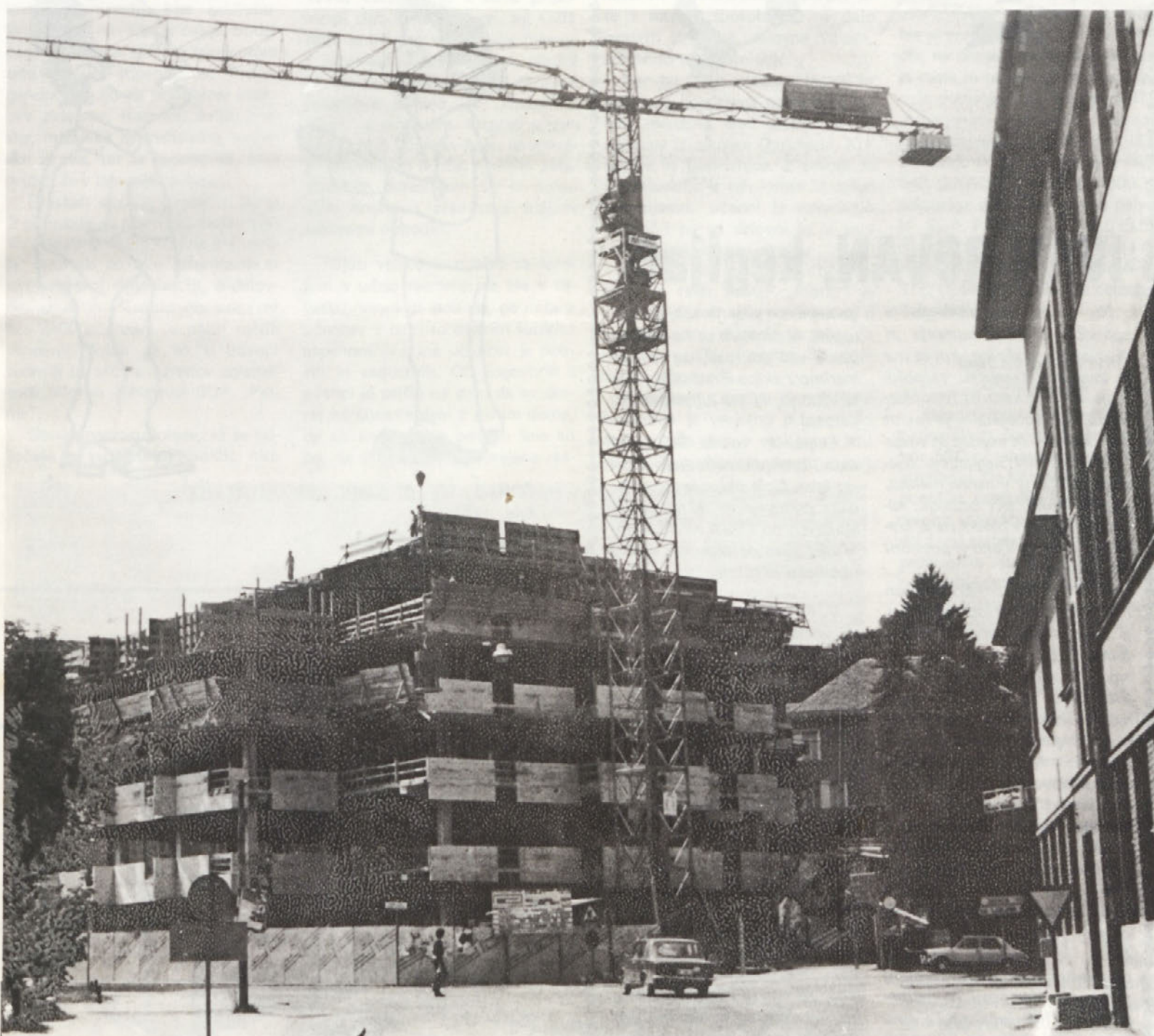
PIONIR
NOVO MESTO

BILTEN je glasilo kolektiva OZD SGP PIONIR Novo mesto. Za razdelitev glasila članom kolektiva so odgovorni v gradbeni dejavnosti vodje splošne službe v TOZD gradbenih sektorjih, da je BILTEN razdeljen po gradbiščih, na posameznih gradbiščih pa so dolžni poskrbeti za razdelitev delovodje, ki morajo zagotoviti, da prejmejo BILTEN delavci in vajenci. V Delovni skupnosti skupnih služb je odgovorno za razdelitev vložnice, ki mora poskrbeti, da je BILTEN takoj dostavljen tudi v TOZD Lesni obrat, TOZD Strojno prometni obrat in TOZD Mehansko-kovinski obrat, vodje splošne službe v teh TOZD pa morajo zagotoviti razdelitev BILTENA vsem delavcem in vajencem. BILTEN mora biti razdeljen delavcem istega dne kot je dostavljen.

AVGUST 1977

17. avgusta 1977

LETO: XI., ŠT.: 8 (87)

Gradnja novih poslovnih prostorov Ljubljanske banke v Novem mestu, bo obogatila mesto s stavbo, ki že v opažih kaže, da bo arhitektonski lepoteč, razen tega pa bo v mestnem središču zapolnjena vrzel, okoli katere se je dolgo vodila bitka o tem, kaj naj bo tam zgrajeno

NAŠ PORTRET

IVAN ROVAN, kegljači

Na gornji karikaturi ga je upodobil z iskro humorja in nagajivosti, takšnega, kot se mu je zazdel v trenutku razpoloženja, naš karikaturist Ivan Markovič. Naš sobesednik je tokrat Ivan Rován kot kegljač in vodja PIONIRJEVIH kegljačev. Njegovo obličje je v naravi mehko, pogled svetlih oči božajoč, nasmeh nagajiv, v besedi pa je kratak in stvaren. Tako je pozboril o kegljačih:

— Tri leta že pripravljam PIONIRJEVO ekipo kegljačev, ki zastopa naše barve na vsakoletnih ŠIG. Iz prvih mest, ki smo jih pred leti osvajali na ŠIG, smo se pomaknili malo nazaj. Glavni vzrok je velika zamuda z gradnjo sodobnih avtomatskih kegljišč v Novem mestu. Novo mesto je bilo pred leti znano po kvalitetnem kegljaškem športu. Drugod so z gradnjo avtomatskih kegljišč pohiteli, Novo mesto pa je dobilo prvega šele pred dvema letoma in zaostalo. Nekaj vzroka da smo zdrknili nazaj je v prehodu iz prejšnjih borbenih tekmovanj, ki so zahtevala manj priprav in uigranosti, na tekmovanja na 100 lučajev. Za novi tekmovalni sistem so bila nujna avtomatska kegljišča. Kvalitetni nivo v kegljištvu se je medtem

povečal in zdaj je teže doseči uspeh. V sam vrh se na ŠIG ne bomo več povzpeli, saj se tam merimo z ekipo Gradisa in Konstruktorja, ki sta jugoslovanska prvaka.

Ekipe, ki so na ŠIG pred nami, nenehno tekmujejo skozi vse leto. Naša ekipa je sestavljena iz tekmovalcev, ki nastopajo ali pa ne, po TOZD ali društvih. V njej zato ne moremo doseči ubranosti in rutine.

V Novem mestu so zdaj 3 avtomatska kegljišča in pogoje imamo zelo ugodne. Uspeh naše ekipe bo zagotovil redni trening in tekmovanja, na katerih bomo morali sodelovati čez vse leto. Pretežni del ekipe PIONIRJA bomo morali sestaviti iz tekmovalcev, ki živijo v Novem mestu, zunanjim članom pa omogočiti udeležbo na treningih, da bi ekipo uigrali. V ekipi bomo morali imeti rezervo, ker ob naravi našega dela moramo računati, da nam bo kakšen tekmovalec vedno odšel na oddaljeno gradbišče. Z dotokom mladih moramo graditi most za naprej. Brez trenerja ne bo šlo več, da je to res nam dokazuje ženska kegljiška ekipa s svojimi uspehi, ki jih dosega ob pomoči trenerja!

ZA SMEH IN DOBRO VOLJO...

RIŠE: IVAN MARKOVIČ

— TOVARIŠ ŠEF OD DANES SEM NA BOLNIŠKI
— KAJ DELAŠ?
— ČUVAJ SEM!

— HALO DELOVODJA!
PIŠITE BOLNIŠKI DOPUST!

Sprejem študentov in učencev v šolskem letu 1977/78

Šolsko leto 1977/78 je pred vrati. To je občutiti tudi v naši delovni organizaciji, kjer zaključujemo s sprejemom novega bodočega kadra, in sicer s sprejemom učencev in študentov. Propagandno akcijo za pridobitev učencev zidarske, tesarske, železokrivske, mizarske in mehansko kovinske stroke, ter za študente, smo pričeli že v januarju mesecu.

Obiskali smo 36 osnovnih šol in 2 gimnaziji na področju Dolenjske, Bele krajine, Suhe krajine in Posavja, tako da so bile informacije o sami delovni organizaciji, o delovnih uspehih Pionirja posredovani cca 2300 učencem. V petih večjih osnovnih šolah pa so si učenci sedmih in osmih razredov ogledali tudi film o 30-letnici SGP „Pionir“.

Obiski osnovnošolcev, ki se odločajo za svoj bodoči poklic, niso

ostali brez sadu, saj smo po objavljenem razpisu študentov in prostih učnih mest sprejeli 204 prošelj, in sicer: za študentijo na Gradbeni tehniški šoli 46, na Ekonomski srednji šoli 20, za sprejem v učno razmerje za zidarja 35, za tesarja 2, za mizarja 4, za strojnika gradbene mehanizacije 27, za avtomehaničarja, ključavničarja, avtoličarja, avtokleparja, avtoelektrikarja in obratovnega elektrikarja pa skupno 70 prošelj.

Presenetljiv je podatek, da je kar 35 zidarjev iz širšega področja Novega mesta in Krškega. Če ta podatek primerjamo z narodnostnim sestavom iz preteklih let, opazimo, da je vedno več učencev iz domačega okolja, ki se odločajo za poklic zidarja ali tesarja, saj je porast vpisa cca 300 % glede na leto 1973. Verjetno so k temu pripomogli dobri učni pogoji, saj OZD krije za učence vse stroške bivanja v internatu, kupuje knjige, zvezke in risalno orodje — tako, da starši praktično nimajo več „finančnih skrbi“ z učencem. Pregled socialnega stanja učencev kaže, da izvira iz kmečkih družin z nižjim katarskim dohodkom ter iz delavskih družin s prav tako nižjimi osebnimi dohodki.

Kljub velikemu odzivu za sprejem v učno razmerje za vse v začetku navedene poklice, pa ni bilo učencev z izrazito dobrim šolskim uspehom. Večina učencev je dobrih in zadostnih. Ob pogovorih z učenci je prišlo na dan, da so skoraj vsi obremenjeni z delom doma, da so imeli dolgo pot do šole ali pa, da imajo doma neurejene raz-

mere. V upanju, da imajo učenci dobre delovne navade in da se bo stanje ob prihodu v podjetje in v šolo izboljšalo, smo sprejeli vseh 35 zidarjev in 2 tesarja. Za vse ostale učence, ki so kandidirali za ostale navedene poklice, smo opravili preizkus intelektualnih sposobnosti in izbrali 8 avtomehaničarjev, 6 ključavničarjev, 3 avtokleparje, 6 obratovnih elektrikarjev, 1 avtoelektrikarja, 1 strugarja, 4 mizarje in 8 strojnikov gradbene mehanizacije. Ob izboru smo upoštevali testne rezultate, socialno ekonomski položaj in oceno iz matematike, fizike in slovenščine. Izbor pa še ni dokončen, saj so bili letos prvič vsi učenci sprejeti na enomesečno poskusno delo. Prav s tem poskusnim delom smo želeli ugotoviti tudi vse ostale sposobnosti in karektaristiko učenca, ki se s testom sposobnosti ne dajo izmeriti (točnost, delovne navade, odnos do tuje lastnine).

Ker vsa učna mesta s tesarji in zidarji iz domačega področja niso bila zasedena, smo sprejeli št 40 učencev iz okolice Daruvarja, Križevcev in Koprivnice. Z zavodi za zaposlovanje iz teh krajev že dolgo sodelujemo, učenci iz navedenih področji pa so delovni in se zelo hitro vživijo v novo okolje.

Interes za pridobitev poklica zidar in tesar v SGP „Pionir“ je velik, saj so prihajale prošnje skoraj iz vseh koncev Jugoslavije tako, da smo bili prisiljeni poslati 30 negativnih odgovorov.

K velikemu dozivu za razpisane študentije je verjetno pripomoglo dejstvo, da bo v šolskem letu 1977/78 v Novem mestu odprt

dislocirani oddelek ljubljanske gradbene tehnične šole. Pobudnik za otvoritev oddelka je bil SGP „Pionir“. Prosilci za študentije so bili v glavnem odlični in prav dobri dijaki, ki pa so na testih sposobnosti dosegli zadovoljive rezultate, tako da je bil izbor med njimi izredno težaven. Sprejeli smo 22 študentov za 1. letnik gradbene tehniške šole, 8 študentov za Ekonomsko srednjo šolo, 2 za pravno fakulteto, enega za Ekonomsko ter 9 za gradbeno fakulteto.

VLASTA GRABER, dipl. psih.

DRUGI NAJVEČJI

Do leta 1975 je bilo SGP PIONIR tretje največje gradbeno podjetje v Sloveniji po velikosti ustvarjenega celotnega dohodka. Na prvem mestu je bilo GIP Gradis, na drugem mestu SGP Slovenija ceste in na tretjem mestu je bilo naše podjetje. Lani smo postali po ustvarjenem celotnem dohodku drugo največje gradbeno podjetje v Sloveniji. Prvo največje je še vedno GIP GRADIS (3.859.107.000 din celotnega dohodka), drugo največje SGP PIONIR (1.249.030.000 din celotnega dohodka), tretje največje pa je SGP SLOVENIJA CESTE (1.132.687.000 din celotnega dohodka).

BALINIŠČE PRI DOMU JLA

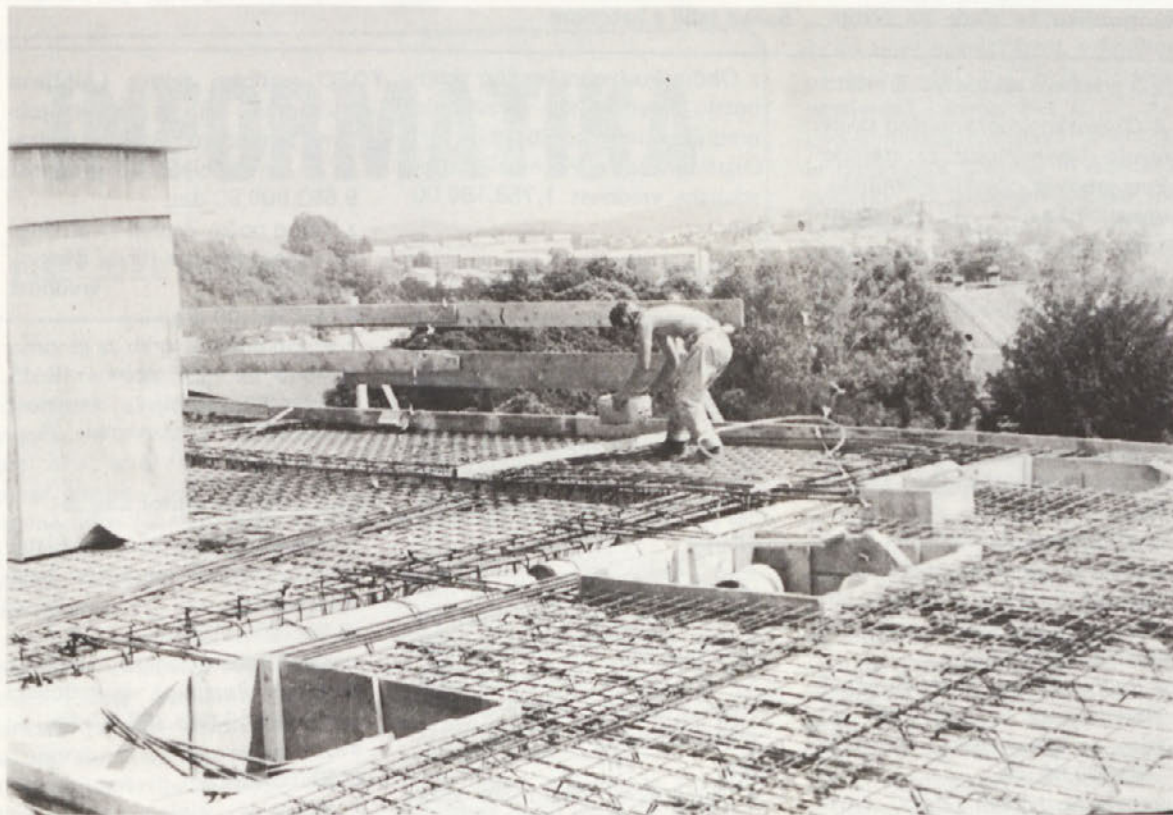
Zaradi izrednega nazadovanja balinarskega športa je Izvršni odbor SŠD posebej razpravljal o tem vprašanju. Da bi omogočili osnovni pogoj za napredek balinanja je potrebno balinišče za trening. Občinski zvezi za telesno kulturo bo SŠD predlagalo, da PIONIR prevzame pokroviteljstvo nad baliniščem pri novem domu JLA, ter da to balinišče ustrezno opremi in osvetli.

ZA ŠPORT OB SAMSKEM DOMU

Izvršni odbor SŠD PIONIR je tehnični službi dostavil zahtevo po sodelovanju pri projektu zunanje ureditve samskega doma, ki je v načrtu. Že v projektu zunanje ureditve je treba predvideti razna športna igrišča, kar je v interesu razvoja športa.

KEGLJANJE ALI ODBOJKA

Letos so potekala izbirna tekmovanja po panogah za ŠIG že drugič po raznih krajih Slovenije v organizaciji raznih podjetij. Lani je bilo SŠD PIONIR organizator takšnega predtekmovanja v strelstvu. Prihodnje leto bo SŠD PIONIR prevzelo organizacijo predtekmovanja za kegljanje ali odbojko.

V plošče na stavbi Ljubljanske banke v Novem mestu so vstavljali kartonske cevi, s čimer se prihrani v porabi betona, poveča nosilnost plošče in omogočijo večje razpetine

Vrednotenje delovnega prispevka delavcem

Zakon o združenem delu nas med drugim tudi obvezuje, da moramo do konca letošnjega leta uveljaviti njegove določbe o delitvi sredstev za osebne dohodke. Gre torej za vprašanje, ki po tradiciji delavce najbolj zanima, hkrati pa tudi povzroča največ hude krvi, pa tudi odporov in nezadovoljstva.

Odkrito moramo povedati, da na področju iskanja novih rešitev, ki bi bile v skladu z Zakonom o združenem delu, še ni prav veliko narejenega. Glavni vzrok je v tem, ker so te določbe Zakona o združenem delu za praktično uporabo bolj malo uporabljive, poleg tega pa moramo počakati tudi na poenotene osnove in merila, ki bodo vgrajena v naš samoupravni sporazum v gradbeništvu in ki jih prav v času, ko to pišem, pripravljajo posebna delovna komisija za gradbene operative.

Reševanje vprašanj v zvezi z delitvijo sredstev za OD na podlagi prispevkov delavcev povzroča v praksi nemalo težav. Prihaja do zamenjav posameznih, med seboj popolnoma različnih pojmov.

Vrednotenje dela je postopek, s katerim se vrednotijo vse vrste dela oziroma delovnih opravil in ne delavcev. Cilj tega postopka je ugotoviti vrednost vseh delovnih opravil in s tem tudi razmerij med njimi. Tukaj torej ne merimo delavčeve delovne uspešnosti. Na podlagi tega postopka ugotavljamo sestavljenost delovnih mest, po domače bi rekli težo, zahtevnost oziroma vrednost posameznega delovnega mesta ali skupine delovnih opravil v primerjavi z drugimi delovnimi mesti. Lahko bi torej rekli, da gre za določanje vrednosti posameznih delovnih mest z vidika kvalitete.

Kot podlago za delitev sredstev za OD se je dosedaj skoraj povsod, tako tudi v naših TOZD, uporabljala analitična ocena delovnih mest. Na Republiškem sekretariatu za delo v Ljubljani so mnenja, da metodologija analitične ocene delovnih mest ni izhodišče za delitev osebnih dohodkov, ker nima z osebnim dohodkom ničesar skupnega.

Menijo, da je lahko le ena izmed metod, po kateri ugotavljamo sestavljenost (zahtevnost) delovnih mest in odnose z drugimi delovnimi mesti.

Normalno je pričakovati, da je prispevek delavca, ki dela na zahtevnejšem delovnem mestu, večji od prispevka delavca, ki dela na manj zahtevnem delovnem mestu. Analitična ocena delovnega mesta je po mojem mnenju vendarle v zvezi z osnovo za akontacijo delavčevega osebnega dohodka. Osnova za akontacijo osebnega dohodka pa delavcu ni zagotovljena v vsakem primeru ne glede na njegov

delovni prispevek, ampak je lahko njegov dejanski osebni dohodek, ki ga dobi v kuverto, večji ali manjši, saj mora biti delavčev OD odvisen

od količine dela, ki jo delavec opravi.

Tu pa gre za nov postopek, za merjenje količine dela, kjer vrednotimo delovni učinek delavcev, z raznimi več ali manj objektivnimi merili za ugotavljanje delovne uspešnosti, kot so akord, stimulacija itd. Pri vrednotenju količine dela delavca torej merimo izvršeno delo posameznih delavcev.

Najbrž ne bomo mogli določiti količinskih meril za merjenje uspešnosti opravljenega dela pri izrazito intelektualnih oziroma kreativnih delih. Tu bomo morali uporabljati primerjave. Tu pa gre spet za nov postopek **vrednotenja delovne uspešnosti delavcev**, ki opravljajo taka dela.

Kot že rečeno, še nimamo izdelanih dokončnih meril za ugotavljanje delavčevega prispevka. Osnove za to pripravljajo posebna strokovna skupina delavcev. Ker gre za vprašanje, ki je za delavce, lahko

rečemo življenjskega pomena, bi bilo prav, da bi delavci imeli možnost sodelovati že na samem začetku pri določanju meril za nagrajevanje po delu, ne pa da bi svoje mnenje povedali šele po objavljenem osnutku v javni razpravi.

Zato pozivamo vse delavce z željo, da skupaj poiščemo najbolj ustrezne rešitve, da nam pošljejo odgovore oziroma svoja mišljenja in predloge na naslednja vprašanja:

1. Kako si zamišljate delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi prispevka delavca?

2. Kakšne osnove in merila za merjenje količine dela naj se v bodoče izberejo za ocenjevanje?

3. Katere rešitve so bile v dosedanjem pravilniku o delitvi OD dobre in kaj bi kazalo spremeniti?

Odgovore pošljite na splošno službo, lahko so podpisani, lahko pa so tudi anonimni. Vsako mnenje, vsak prispevek nam bo dragocen, saj se najbrž vsi zavedamo, da bomo lažje našli pravo rešitev za nagrajevanje po delu, če bo pri iskanju sodeloval čim širši krog delavcev.

MARKO SVETINA, dipl. iur.

Še malo, pa bodo armaturno mrežo na vrhni plošči stavbe Ljubljanske banke zalili z betonom

TOZD gradbeni sektor Novo mesto

- Z Občinsko izobraževalno skupnostjo Novo mesto za gradnjo Energetskega objekta v Šmihelu, investicijska vrednost 4,394.390,70 din,
- s Krajevno skupnostjo Škocjan za gradnjo Zdravstvene postaje, investicijska vrednost 3,800.000,00 din,
- z Adriamontom Rijeka za II. fazo izgradnje stanovanjskega naselja Škurinjska Draga, investicijska vrednost 20,524.296,45 din,
- z Zdravstvenim centrom Novo mesto za gradnjo toplarne in veznega hodnika splošne bolnice, investicijska vrednost 9,870.336,00 din,
- z Osnovno šolo „Katja Rupena“ Novo mesto za adaptacijo kuhinje, investicijska vrednost 950.000,00 din,
- s tovarno zdravil „Krka“ Novo mesto za rekonstrukcijo biosinteze, investicijska vrednost 4,330.400,00 din,

- z Občinsko izobraževalno skupnostjo Novo mesto za zunanjo ureditev in gradnjo igrišč pri Dijaškem domu v Šmihelu, investicijska vrednost 1,758.180,00 din.

TOZD gradbeni sektor Krško

- z „Lesnino“ TOZD „Pristan“ Ljubljana za gradnjo Šole v Raki, investicijska vrednost 5,550.000,00 din,
- z Republiško skupnostjo za ceste Ljubljana za gradnjo mostu v Krški vasi, investicijska vrednost 10,192.251,00 din,
- z „Agroservisom“ Brežice za gradnjo objektov tovornih vozil in kmetijskih strojev, investicijska vrednost 10,949.000,00 din,
- s Transportom Krško za gradnjo Avtomehanične delavnice, investicijska vrednost 12,100.000,00 din,
- s Tehničnim remontnim zavodom Bregana za gradnjo investicijskih objektov v vrednosti 2,416.503,00 din.

TOZD gradbeni sektor Ljubljana

- z Zavodom SRS za rezerve Ljubljana za gradnjo skladišča v Straži, investicijska vrednost 9,683.808,80 din,
- z Vojno pošto Zagreb za gradnjo servisne postaje v Ilirski Bistrici, investicijska vrednost 9,000.561,00 din,
- z Vojno pošto Zagreb za gradnjo kuhinje in jedilnice v Ilirski Bistrici, investicijska vrednost 9,039.185,00 din.

TOZD gradbeni sektor Zagreb

- s Tehnomehaniko Marija Bistrica za gradnjo montažne hale, investicijska vrednost 8,593.000,00 din,
- z Vojno pošto Zagreb za gradnjo Pekarne Borongaj, investicijska vrednost 19,046.398,00 din.

TOZD TOGREL

- z INGPLAN-om Zagreb za gradnjo montažne hale, investicijska vrednost 5,286.420,00 din.

V času od 14. 7. 1977 do izida te številke so bili dokončno dogovorjeni z investitorji naslednji posli in podpisane ustrezne pogodbe:

Uresničevanje kadrovske politike po novem

vedno karakteristike, ki so bile značilne za obdobje pred uveljavitvijo Zakona o združenem delu. Še vedno je osnovno delovno mesto, katerega pa Zakon o združenem delu več ne priznava, vsaj ne kot osnovo za delitev sredstev za osebne dohodke.

Zato v nekaterih TOZD oziroma delovnih organizacijah že razmišljajo in tudi delajo na tem, da bi klasično sistemizacijo delovnih mest nadomestili s sistemizacijo, to je katalogom oziroma seznamom delovnih opravil... Tu gre za

sistemizacijo vseh glavnih opravil, ki se na različnih ravneh opravljajo v celotnem proizvodnem in poslovnem procesu neke TOZD oziroma delovne organizacije.

Seveda pa si ne smemo predstavljati, da bomo opravili vse bodoče delo, če bomo v sistemizaciji le zamenjali naslov delovnega mesta z delovnimi opravili. Nasprotno, s tem ne bomo opravili še prav ničesar.

V novi sistemizaciji ne bodo mogle več biti strogo začrtane meje med posameznimi delovnimi

mesti oziroma skupinami delovnih opravil. Celoten sistem z opisi bo moral biti tako oblikovan, da bodo lahko delavci po potrebi opravljali še sorodna dela, za katera so tudi usposobljeni in ki niso neposredno povezana z delovnim mestom oziroma opravili, ki jih normalno opravljajo. Gre torej za odprtost, za večjo mobilnost delavcev v skladu s potrebami proizvodnje oziroma poslovanja, kar posebej poudarja prav Zakon o združenem delu.

MARKO SVETINA, dipl. iur.

Na podlagi dvehletnih prizadevanj smo končno le izdelali sistemizacijo delovnih mest za vse TOZD in Delovno skupnost skupnih služb v naši delovni organizaciji. Predlog sistemizacije delovnih mest vsebuje opis delovnih nalog in opravil na vseh delovnih mestih in pogoje za zasedbo teh delovnih mest. Izdelali pa so ga delavci strokovnih služb v sodelovanju s pooblaščenimi predstavniki TOZD.

O sistemizaciji delovnih mest in njenem namenu je bilo v našem Biltenu že veliko napisanega. Vse povedano drži še tudi po uveljavitvi Zakona o združenem delu. Lahko še enkrat strnjeno ponovimo, da sistemizacija delovnih mest ni namenjena sama sebi, ampak da je potrebna za organizacijo dela, za izvajanje kadrovske politike, izobraževanje in izpopolnjevanje ob delu, za izvajanje zdravstvenega in tehničnega varstva in za študij delovnih postopkov.

Menim, da pomeni izdelava sistemizacije delovnih mest precejšen korak naprej, čeprav vsebuje še

V zadnjih letih zgrajenim novim proizvodnim prostorom ŽITA v Krškem, kjer so naši dom pekarna, skladišča, obrat za žvečilno gumo in uprava, se bo pridružila spet nova proizvodna dvorana (Foto: GORAN ROVAN)

INFORMATIKA

PIŠE: JOŽE ROZMAN

3. NADALJEVANJE

Že v srednjem veku so se razni znanstveniki ukvarjali z idejo, ali je mogoče napraviti misleči stroj. Torej stroj, ki bi razmišljal podobno kot človek, imel čisto človeške miselne lastnosti. Ugotovili so, da se takemu skoraj idealnemu stroju lahko približamo, vendar tehnološka omejenost — nepoznavanje strojev in materialov — takrat ni dala možnosti napraviti takšen stroj. Precej podobno je tudi danes. Stroj kot takšen poznamo, ga uporabljamo, pa vendar znova in znova ugotavljamo, da je takšen stroj — računalnik, le neumen stroj, ki sam nič ne zna. Njegova koristnost je v celoti odvisna od

posluževalcev stroja, to je ljudi, ki ga vodijo. Da bi ga lahko šteli kot misleči stroj, bi moral imeti enake ali podobne lastnosti kot človek. Tedaj bi delal napake sam od sebe kot človek, pa bi tudi znal lete sam popraviti. A tega ne zna. Opravljeno je bilo mnogo poskusov — računalnik kot računalnik v bistvu enako neumna naprava kot vsi drugi stroji, le da ima zaradi svoje izgradnje možnost posnemati človekovo logično razmišljanje, pa še to v omejenem obsegu.

Ta obseg objema le določen, dan okvir izven njega pa ne zna in nima možnosti nobenega logičnega kombiniranja. Tako se je izkazalo,

da to še ni misleči stroj, v kolikor pa že razmišlja, je to le v strogo omejenem obsegu, kot se je izkazalo in dokazalo, bistveni so ljudje, ki računalnik krmilijo in hranijo s podatki in programi. Zato pa moramo poznati možnost logike v računalniku, ki je omejena tako s hitrostjo in velikostjo spomina. Vendar se spreminja, zboljšuje tako z uporabo novejših operativnih sistemov kakor tudi programskih paketov — produktov.

Razvoj miselnega dela računalnika je ustvaril idejo, kako računalnik uporabljati bolj racionalno in tudi, kako ga krmiliti na večjih razdaljah. Stari računalniki imajo enake in podobne podatke shranjene večkrat, saj operativni sistem ne dopušča medsebojnega povezovanja. Pred kratkimi 7 leti se je pojavil novi operativni sistem, ki dela na osnovi BANKE PODATKOV in, ki lahko uporablja tako imenovan prividni spomin — virtualno memorijo. Tako se obseg pomnilnikov poveča za 4–5 krat, poveča se hitrost in kar je najbolj

pomembno, vsak podatek je zaveden samo enkrat. Programi BANKE PODATKOV pa dovolijo medsebojno povezavo — strokovno to imenujemo VERIŽENJE. Le-to poteka po vseh nivojih nazaj ali naprej kakor pač predpišemo v programih. Takšno veriženje v literaturi omenjajo kot FORWARD ali REVERSE CHAINING. Daje pa še eno ugodnost, da je podatek dobro zavarovan in ga ni možno uničiti, je pa tudi direktno dostopen kadar koli.

Uporaba BANKE PODATKOV je razvila še eno, veliko, možnost računalnika — uporabo na daljavo, preko terminalov. To so po obliki in delovanju televizorju podobne naprave. Na računalnik pa so priključene z brezžično-radijsko zvezo ali pa s telefonskimi linijami. Kako to deluje si oglejmo na naslednjem primeru:

— glavno skladišče ima vedno na zalogi, vsaj teoretično, vse potrebne materiale.

DOKLEJ BOMO GRADILI LE ZA DRUGE?

Direktor TOZD Gradbeni sektor Krško, tov. Lado Kežman, je v razgovoru o tem, kaj delajo v TOZD Gradbeni sektor Krško letos in kakšni so obeti za prihodnje leto, navrgel tudi vprašanje, ki je napisano v naslovu tega sestavka.

„Doklej bomo gradbinci, vedno prvi, kadar bo treba kaj zgraditi, sami pa bomo ostajali ob tem praznih rok? Dobesedno stisne te okoli srca, prideš v zagato, ko si ne veš odgovora, ko vidiš, kakšen razcvet so doživele vse dejavnosti v naši družbi in primerjaš ta razcvet s tem, kar je pri nas, gradbincih. Brez dvoma smo tudi mi zelo napredovali v tehnologiji. Naše današnje delo, še boljše, način našega današnjega dela sploh ni primerljiv s tistim pred desetletji, ko smo poznali le lopato, kramp, trage in kelo. Uporabljamo sodobne stroje in sodobno tehnologijo. Zdaj pa je na vrsti vprašanje: kaj ostaja nam od tega?

Medtem, ko so si podjetja drugih panog zgradila sodobne proizvodne in upravne prostore, se mi, ki smo zgradili in pozidali vse, stiskamo še vedno v istih prostorih, kot pred leti, naši delavci pa še vedno stanujejo v barakah. Ne ustvarjamo dovolj akumulacije, da bi lahko našemu, gradbinskemu delavcu nudili kaj več. To pa je vprašanje, ki terja odgovor.“

Približno tako je razpredel misli in svoje vprašanje tov. Kežman v svoji pisarni, ki je v enem izmed prostorov nekoč družinske stanovanjske hiše. To vprašanje je zastavil za pisalno mizo obloženo s papirji. Ta pisalna miza se je, sicer trdna, toda stara in poguljena, kar zliila v eno s tem bodečim vprašanjem. Oči so se mi med pomenkom nehote ustavile na njej. Direktor še tako majhnega podjetja ne sedi za takšno pisalno mizo, še celo ne! Zagotovo ne gre za to, sem razmišljal, da v TOZD Gradbeni sektor Krško, ne bi mogli kupiti

nove pisalne mize. Za skromnost človeka, ki sedi za njo, gre in morda za to, da se je te mize, skozi leta, kar seda za njo privadil, da se ne more ločiti od nje. V tem pa je tudi vsebina, ki se zliva z izrečenim vprašanjem v celoto. Doklej še, bomo gradili za druge, sami pa ostajali ob tem omejeni v revnosti?

Ta uvod, je bil malce dolg, odveč pa gotovo ne! Vrnimo se zdaj nazaj h pomenku s tov. Kežmanom in prisluhnimo, kaj je povedal:

— Dela imamo letos dovolj in vse naše gradbene zmogljivosti so na našem območju zasedene. Septembra letos se bomo že lotili gradnje na skupnem gradbišču v Veliki Gorici pri Zagrebu.

V Veliki Gorici bomo gradili s TOZD Gradbeni sektor Zagreb vsak po 50 odstotkov na novem kompleksu stanovanjsko sooseseko z

zidavi občinske stavbe v Krškem, drugega pri dozidavi Zdravstvenega doma v Krškem. Z gradnjo druge faze otroškega vrtca v Krškem smo že začeli, pravtako z dozidavo štiri učilnic pri osnovni šoli v Krškem. V Brežicah gradimo novo stolpnico in posodabljammo že zgrajena stanovanja. V Dobovi gradimo nove proizvodne prostore v tovarni železniških vagonov. V Krški vasi smo začeli skupaj z Gradisom gradnjo novega mostu čez Krko. V Brestanici gradimo stanovanjski blok, v Nerezinah na Malem Lošnju pa dokončujemo 60 počitniških hišic za Počitniško skupnost Krško.

Letos bomo začeli še z naslednjimi gradnjami: gradnjo novih prostorov za tovarno ŽITA, novih prostorov za TOZD Libna LABOD v Krškem začeli bomo z gradnjo novega objekta za Postajo Milice v Krškem in gradnjo novih proizvod-

varjamo se za gradnjo novih proizvodnih prostorov za podjetje AGROSERVIS v Brežicah, na Raki pa bo treba dozidati novi del ob sedanji osnovni šoli.

To je vse, kar se nam zaenkrat obeta za prihodnje leto in tega ni ne veliko in ne dovolj. Kot sem že omenil, bo treba za delom na drugo območja.

Izredno velik odstotek bolniških izostankov smo letos uspeli nekoliko zmanjšati, v tej smeri pa se bomo morali truditi še naprej. Naša osnovna težava pa ostaja še vedno premajhna akumulacija, ki jo ustvarjamo v gradbeništvu. Izpolnjujemo vse plane in vse roke, gradbinskemu delavcu pa lahko nudimo za bivanje le barako. Če ob tem pomisliš na primer na podjetje SOP Krško, ki si je lani zgradilo čudovite proizvodne prostore, pa je začelo delovati mnogo let za nami, je človeku bridko pri srcu.

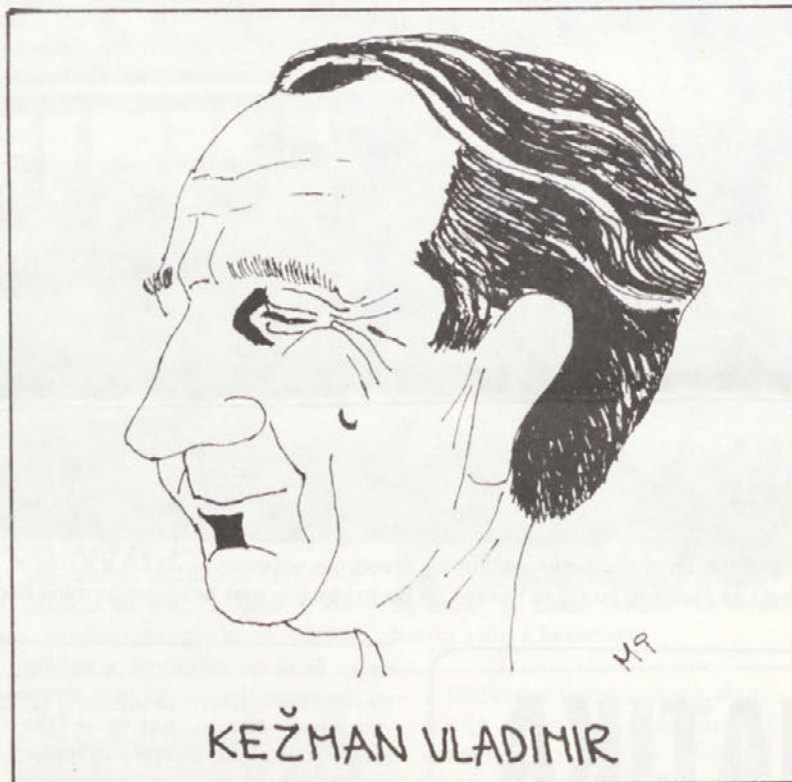
Z novo tehnologijo lovimo korak, ob tem pa plačujemo precejšen davek. V gradbeništvu moramo v montažo. Pri gradnji stanovanjskih stavb uporabljamo montažne fasadne in predelne stene. Vsak projektant pa dimenzionira stanovanja po svoje in posledica so majhne serije montažnih sten ter njihova visoka cena, vsak naročnik pa bi rad čimcenejše stanovanje . . .

Naš kolektiv je v zadnjih letih močno porasel: čez 700 nas je zdaj. Še vedno nam primanjkuje delavcev z visoko izobrazbo: iščemo inženirje in pravnike, pa jih ne dobimo. Vsega imamo le okoli 30 stanovanj skupaj z garsonijerami, kadri z visoko izobrazbo pa postavljajo pogoje! . . .

Proizvodno smo dobro usposobljeni, v ostalem pa veliko slabše: nimamo pravnikar, nimamo socialnega delavca in obilico dela, ki bi ga ta dva strokovno opravila, moramo prevzemati drugi. Zato zmanjkuje časa in stvari ne tečejo tako kot bi morale. Tudi samoupravno niso stvari pripravljene tako, kot bi morale biti in kot bi želeli, z obveščanjem smo v zagati. Štipendijska politika pa bo šele čez kakšni dve leti začela dajati sadove od vlaganj, ki smo jih porabili zanjo.

V FINALE ŠIG PO OSEM EKIP?

Na konferenci Sindikalnega športnega društva PIONIR je bil izoblikovan predlog, da bi se v finalna tekmovanja ŠIG v prihodnje plasiralo po 8 ekip in ne več samo po 4 kot doslej. Predlog je bil poslan Sindikatu gradbenih delavcev Slovenije.

Direktor TOZD Gradbeni sektor Krško, tov. Vladimir Kežman, kot ga je narisal naš karikaturist Ivan Markovič

okoli 500 stanovanj in pripadajočimi poslovnimi prostori.

Prihodnje leto zaenkrat ne kaže posebno dobro. Na našem območju ne bo dovolj dela in morali bomo za delom proti Bregani, Rogiški in še kam.

Letos imamo na domačem območju odprtih precej gradbišč. Naštetjmo jih drugega za drugim, najprej tista, kjer že delamo. Kot prvi naj omenim poslovni center tu v Krškem, z Delavskim domom, novim hotelom in zunanjo ureditvijo, kjer se dela že bližajo koncu. Tu upamo dobiti naročilo še za gradnjo poslovne stavbe, v kateri bodo banka, zavarovalnica in pošta.

Gradnjo v stanovanjskem kareju XII v Krškem bomo letos dokončali. Eno gradbišče imamo pri do-

nih prostorov podjetja TRANSPORT v Krškem. Na gradbišču novega otroškega vrtca in zaklonišč v Leskovcu smo tik pred pričetkom del.

Naj zdaj naštetjmo še obete za prihodnje leto. Pripravljamo se na velika dela v zdravilišču Čateške Toplice, v Brestanici se nam obeta nekaj dela v tamkajšnji Termoelektrarni, ter gradnja novega mostu čez Savo skupaj z novim cestnim križiščem in rekonstrukcijo celotne ceste skozi Brestanico. Pri stanovanjski gradnji računamo na prevzem del za novo stanovanjsko sooseseko na Spodnjem Griču pri Leskovcu.

Prihodnje leto bomo končno kot vse kaže le začeli graditi naš novi samski dom v Krškem, dogo-

Banka in še lepotec povrhu

Novo mesto se kot zaljubljeno tišči, kar se tiče poslovnih stavb, v staro mestno jedro, ki ga obkroža Krka in kar se gradenj tiče, ne more najti zamaha. V novih obrob- nih soseskah so zrasle v novih stano- vanjskih naseljih trgovine, šole, vrtci in druge potrebne stavbe, ob robovih mesta je bilo pozidanih več tovarn, mesto je dobilo novo bolnišnico, vajeniško in ekonom- sko šolo, v starem delu mesta pa ni

bila po vojni razen pošte in Doma JLA pozidana nobena nova poslov- na stavba.

Prav zato pomeni gradnja novih poslovnih prostorov za Ljubljansko banko ob Cesti kom. Staneta, pri- jetno novost. Stavba obeta biti za- jetna, pa tudi zelo razgibana in lepa. Treba je reči, da se zelo ubra- no zliva z okoljem. Projekt je izde- lal dipl. inž. arh. Jože MLAKAR iz našega Projektivnega biroja in mu lahko za novega lepoteča, ki ga bo dobilo Novo mesto, samo česti- tamo.

Šef gradbišča banke, gradb. teh- nik Jože Preskar je bil na dopustu, zato je našemu radovednemu zado- stil gradbeni delovodja Jože Grič:

— Po pogodbi moramo izročiti zgotovljen objekt naročniku do 20. oktobra letos. 25. novembra lani smo stavbo zakoličili, 21. de- cembra lani pa začeli z deli. Na prostoru, na katerem gradimo so arheologi Dolenjskega muzeja že pred 3 leti začeli z izkopavanjem rimskih grobov. Na tem prostoru je bilo odkritih 215 rimskih grobov. Med izkopom gradbene jame smo v višini kletne plošče tudi mi odkrili nekaj grobov in o tem obvestili Do- lenjski muzej. Zaradi tega in pa

zaradi dežja in snega smo dela med izkopom gradbene jame večkrat prekinili.

Temelje smo začeli betonirati 29. marca letos. Stavba je zgrajena v litem betonu, vsi opaži so kro- jeni. Porabili smo 3 tisoč m³ meto- na in 400 ton betonskega železa in armaturnih mrež.

Stavba je 6-etažna in ima klet, pritličje in 4 nadstropja. Izvedba je dokaj zahtevna, ker gre za poslov- ne prostore posebnega namena, poleg tega pa je projektant izobli- koval objekt tako, da je tudi na zunaj zelo razgiban. Pročelje bo montažno iz fasadnih montažnih sten. Vseh koristnih površin bo v stavbi 4075 kvadratnih metrov, ostalih pa 350 kvadratnih metrov.

Zdaj smo z deli v zaostanku za okoli 30 dni za planom. Vzrokov za to je več. Veliko preglavic in za- mude smo imeli zaradi ceste ob ka- teri gradimo. Cesto, ki vodi k Športni dvorani edino lahko upo- rabljamo za deponijo in za dovoz materiala in morali smo doseči zaporo za ves promet. To je šlo zelo počasi in težko. Gradnja poteka ob pomembnem križišču z gostim prometom, tik ob njej je občinska stavba in Petrolova črpalka. Nekaj zastojev smo imeli zaradi pomanj- kanja cementa, zavljo tega smo izgubili kakšnih 10 dni. Tudi delav- cev je ves čas primanjkovalo, zlasti tesarjev, opaži pa so krojeni po meri in tipskih nismo mogli upo- rabljati. Zelo nas je prizadela tudi zapora tovarnega prometa čez stari novomeški most v času, preden je bil odprt novi. Zaradi tega smo morali voziti beton iz betonarne v Gotni vasi čez Stražo, ali pa dova- žati beton iz Krškega, prav v času, ko smo imeli največ betonarskih del. Precejšnja ovira, ki nam pov- zročila ogromno preglavic je po- manjkanje prostora za skladiščne depoje. Na majhnem prostoru med cesto, ki pelje k Športni dvorani, Osnovno šolo in Petrolovo črpalko moramo razkladati vsa vozila in imeti vskladiščen ves material.

Že od 7. julija dalje delamo v dveh izmenah zaradi kombinacije del, pa tudi zato, da bi vsaj malo ujeli zaostanek za planom. Planski zaostanek bi lahko skoraj v celoti nadoknadili z bolj pospešenim de- lom, če... Žal nam to onemo- goča premajhna deponija za mate- rial, na katero ne moremo sproti napeljati dovolj vsega kar potrebu- jemo, saj smo stisnjeni na zelo majhnem prostoru med stavbami in cestami. Prvo pošiljko montaž- nih fasadnih plošč, kolikor smo jih lahko vskladiščili, imamo že tu. Ko bomo te porabili, bodo iz TOGRE- LA pripeljali druge, nato pa bomo morali z montažo čakati, dokler v

TOGRELU ne bodo naredili na- slednjih. Tudi TOGREL ima zaradi pomanjkanja skladiščnega prostora podobne težave kot mi. V TO- GRELU že tako težko prideš na vrsto z naročilom, če pa ni celotno naročilo izdelano in ga je treba ponavljati, iz takšnih vzrokov, kot je to v našem primeru, se stvari res zakomplicirajo. Fasadne plošče bomo morali pri naši gradnji, zara- di pomanjkanja prostora montirati kar z vlačilcev.

Nesreč pri delu, razen nekaj manjših poškodb dozdej nismo imeli. Instalacijska dela opravlja Novomontaža Novo mesto. Insta- lacije potekajo vzporedno z grad- njo, tako, da so nam instalaterji nenehno za petami. Montaža vodo- voda in kanalizacije se odvijata po planu, elektroinstalacije in central- na kurjava pa so v rahlem zaostan- ku.

Kleparska dela bo opravil Aluminij Komen. Vse stavbno po- hištvo bo izvedeno v kombinaciji aluminija in stekla. V stavbi bodo tri dvigala: tovorno, osebno in poštno, predvidene pa so tudi kli- mo naprave, ki jih že montirajo. V zaklonišču bo 50 ležišč in 100 sedežev, sanitarije, bencinski in ročni agregat, filtrske naprave za čiščenje zraka ter zrakotesna vrata. V stavbi bo za potrebe bančnih delavcev tudi kuhinja z obednico, dovoz v objekt pa bo po posebni cesti v kletne prostore.

Mehanizacijo smo pri gradnji uporabljali kolikor se je le dalo. Odveč je poudarjati, da je bil ves izkop gradbene jame opravljen s stroji. Pri tem smo uporabljali bul- dozer in katerpiler. Ves čas nam je v pomoč žerjac Xy 1266, pri montaži fasadnih plošč bomo upo- rabljali Colles, pri betoniranju pa se poslužujemo avtopumpe. Razen večje mehanizacije uporabljamo med gradnjo ves čas razne manjše strojne pripomočke, ki jih v sodob- ni tehnologiji gradnje več ni mogo- če pogrešati.

Na gradbišču imamo povprečno po 60 delavcev. Toplo hrano dova- žamo na gradbišče iz naše menze v Bršlinu, tu pa imamo urejeno obednico za delavce. Sanitarije smo si uredili na izplakovalno vodo, v umivalnicah pa imamo na- peljano tudi toplo vodo.

Glavna gradbena dela smo opra- vili do 10. avgusta, zdaj pa smo že krepko v montaži fasadnih mon- tažnih plošč in v c rtiških delih. Hitimo na vso moč, da bi nadok- dili zamujeno, kolikor se največ in da bi objekt predali naroč- niku v pogodbenem roku.

Kot preko noči je v nekaj mesecih zrasla nova bančna stavba v Novem mestu izpod pridnih rok gradbincev TOZD Gradbeni sektor Novo mesto

JOŽE SAJOVIC

Julija nas je pretresla žalostna vest, da je zahrbtna bolezen iznenada pretrgala življenje Jožetu Sajovicu, VK zidarju iz TOZD Gradbeni sektor Novo mesto. Rojen je bil 18. marca 1928. leta, zato je bridka izguba toliko bolj boleča, saj bi Jože, vesel po naravi, dober tovariš in tak, kot smo ga poznali, lahko še dolgo živel in delal med nami. Komaj lani, ob 30-letnici PIONIRJA je bilo tudi njemu za 20-letno nepretrgano delo pri PIONIRJU podeljeno priznanje 20-letnika. Pokojni Jože je bil v PIONIRJEVEM kolektivu znan športnik, vsa leta je kegljal in balinal. Še v juniju letos je kot tekmovallec med tekmovalci stal za Športni dan na Loki na bališiču in skupaj z drugimi zavzeto sledil približevanju krogle balincu. Skupaj z drugimi PIONIRJEVIMI delavci in zidarji se je dolgih 20 let selil z gradbišča na gradbišče. Hodil je z odra na oder in ko je bila stavba pozidana, je skupaj z drugimi ubral korak na naslednjo. Bil je vedre narave in kadar je bilo težko in nas je kaj pestilo, nas je znal vedno razvedriti s šalo in spodobudno besedo. Spoznanje, da Jožeta Sajovica ni več, je bilo za vse nas grenko in bridko, saj smo ga poznali in cenili kot dobrega delavca in tovariša in prav zato ga bomo še dolgo ohranili v lepem spominu!

MARJAN UCMAN

Smrt je vedno bridka, še posebej ostro pa se zareže v naše spoznanje, kadar pretrga nit življenja nekemu, ki je v cvetu mladosti. Tako je bilo tudi tokrat, ko nismo mogli verjeti, da je prometna nesreča iztrgala iz naše srede Marjana Ucmana, kvalificiranega avtomehnika, delavca TOZD Mehansko-kovinski obrat. Prisluskovali smo žalostni vesti in upali, da ni resnična, saj je bil še prejšnjega dne tu med nami, na delovnem mestu, živ in zdrav. Komaj 28 let je izpolnil pokojni Marjan! Vsi sodelavci v TOZD Mehansko kovinski obrat so ga poznali kot vestnega in vzornega delavca in mehanika, ki je vedno do kraja in odgovorno izpolnjeval svojo delovno dolžnost. V ušesih nam še vedno odzvanjata njegov smeh in glas, s katerim je

znal tako pristrčno vzbuditi v nas veselje in razpoloženje. Bil je avtomehnik in rad je imel poln glas motorjev. Hodil je na tekmovanja motoristov in obetal, da bo iz njega postal še dober dirkač, ropot motorja pa ga je tam na Gorjancih zdaj tako iznenada in boleče ponel v smrt. Pogrešamo ga in še dolgo nam bo solza v očesu ob spominu na Marjana dokazovala, kako drag nam je bil!

NEKEGA JUTRA

Zrak pijan je
od zamahov.

Kosec si obraz hladi,
pljune v dlan.
Oslo v rog spusti —
voda brizgne.

Zrak pijan je od zamahov.
Sonce v žarkih se topi.

Med visoko sočno travo
legla je ostrina kose.
Na posiljenih cvetlicah
sled je posušene rose.

RUDI ROBIČ

NA GORJANCIH

V Gorjancih še vedno
so iste poti,
poljane prav take
in vino zori.

V Gorjancih še vedno
v jeseni rosi,
le hiše so večje
in večje vasi.

V Gorjancih še vedno
na vasi pojo,
le fantje vse češče
v dolino gredo . . .

RUDI ROBIČ

MLADO RESJE

Od teže vojnih let
neravni so koraki.
Pod težo sonca led
razpokal je na mlaki.

Zvečer je zadnjič legel
naš dobri stari ded.
Med vojno kos granate
izdolbel mu je sled.

Brez njega zrelo klasje
pod težo se šibi.
Brez njega mlado resje
še venomer cveti.

RUDI ROBIČ

Kvišku s težkim tovorom . . . (Foto: GORAN ROVAN)

živa kronika

V času od 8. julija do 9. avgusta, je prišlo do naslednjih kadrovskih sprememb:

Košele, delavca v TOZD Lesni obrat.

LASTNOST DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU SO PRIDOBILI:

Velibor Radisavljevič, dipl. iur., Blaženka Boškovič, ekonomski tehnik, Ruzdolf Kušer, ekonomski tehnik, Ibrahim Bdeir, prevajalec arabskega jezika za PDE Libija, — vsi v DSSS, Silvester Lopatič, dipl. gradb. inž. v TOZD TOGREL, Marijan Šribar, delavec v TOZD SPO, Anton Rifelj, žerjavist, Boris Bohte, žerjavist, Ivan Vodišek, voznik — vsi v TOZD SPO, Milan Novak, delovodja elektro stroke, Boris Sajevec, avtomehnik, Franc Hribar, kovinostrugar, Boris Klemenčič, avtoklepar, Jože Lipar, avtomeh., Igor Mervar, avtoelektričar, Alojz Gregorčič, avtomeh. Franc Novak, avtomeh., Janez Bele, Janez Pleško, Bogomir Hrnčič, Slavko Kirn, ključavničarji — vsi v TOZD Meh. kov. obrat.

Novo sprejetim, pripravnikom in tistim, ki so se vrnili iz JLA želimo dobro počutje in veliko delovnih uspehov.

KOT PRIPRAVNIKI SO BILI SPREJETI:

Dušan Zrimšek, gradb. tehnik v TOZD gradb. sektor Ljubljana, Franc Vizjak, dipl. gradb. inž. v TOZD Projektivni biro — odd.

Ljubljana, Igor Avsec, gradb. tehnik v TOZD gradb. sektor Krško, Anton Držič, strojni tehnik v TOZD Strojno prometni obrat, Marjan Malnarič, gradb. tehnik v DSSS.

V JLA SO DOŠLI:

Franc Kralj, ključavničar iz TOZD Meh. kov. obrat

IZ JLA SO SE VRNILI:

Marko Jurekič, žerjavar v TOZD Strojno prometni obrat, Branko Kulovec, ključavničar v TOZD MKO, Milan Hudoklin in Anton

BILTEN je glasilo kolektiva SGP „PIONIR“ Novo mesto. Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov. Odgovorni urednik je Marko Svetina dipl. iur., člana uredniškega odbora pa sta Rudi Fabjan in Aleksander Strupeh. Stavak, filmi in prelom ČZP DOLENJSKI LIST. Ofset tisk: KNJIGOTISK Novo mesto.